

Privremena obustava obavljanja obrtničke djelatnosti

Krešimir Vranar, dipl. oec.

Privremena obustava obrtničke djelatnosti znači da je obrtnička djelatnost u mirovanju. Obavljanje obrtničke djelatnosti može se privremeno obustaviti zbog različitih razloga. Međutim pod trajnim obavljanjem obrta podrazumijevaju se i slučajevi kada obrtnik privremeno obustavi obavljanja obrta.

Autor u članku pojašnjava obveze obrta kod privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti te na primjerima pojašnjava evidentiranje poslovnih promjena za vrijeme privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti u poslovnim knjigama.

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Opće odredbe o obrtu, obavljanje, otvaranje i poslovanje obrta, zajedničko obavljanje obrta, prestanak obrta i dr. propisuje *Zakon o obrtu*¹.

1. Razlozi privremene obustave

Pod trajnim obavljanjem obrta podrazumijevaju se i slučajevi kada obrtnik mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba prijavljuje privremenu obustavu obavljanja obrta (čl. 2. st. 4. Zakona o obrtu).

Privremena obustava obrtničke djelatnosti znači da je obrtnička djelatnost u mirovanju.

Obavljanje obrtničke djelatnosti može se privremeno obustaviti zbog različitih razloga (npr. bolest obrtnika, nedostatak posla, korištenje porodnog dopusta obrtnice, više sile kao i drugi slučajevi kada obrtnik ocijeni da mu je u interesu obustava obrtničke djelatnosti).

Obrtnik može privremeno obustaviti obavljanje obrta u trajanju od jedne godine o čemu pisano izvješćuje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba u roku **od 30 dana** od dana obustave.

Privremena obustava obavljanja obrtničke djelatnosti s obzirom na vrijeme trajanja može biti:

- u trajanju do jedne godine te iznimno:

- u trajanju duljem od jedne godine, u slučaju bolesti ili nastupa više sile (poplava, potres, veliki požar i sl.);
- u trajanju do tri godine, kada koristi roditeljni, odnosno roditeljski dopust do navršene treće godine djetetova života, odnosno do osme godine djetetova života kada koristi pravo na njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju, a pravo je priznato izvršnim rješenjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (čl. 31. st. 1., 2. i 3. Zakona o obrtu).

Obrtnik nije obavezan nadležnom uredu obrazložiti razlog zbog kojeg privremeno obustavlja svoju djelatnost. Nema zakonske zapreke da obrtnik u dva ili više navrata u tijeku godine obustavi svoju djelatnost.

O ponovnom početku obavljanja obrta obrtnik je dužan pisano izvijestiti nadležni županijski ured, odnosno ured Grada Zagreba najkasnije u roku **od 7 dana** nakon isteka vremena privremene obustave obavljanja obrta.

Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba, o privremenoj obustavi, odnosno o ponovnom početku obavljanja djelatnosti donosi rješenje koje dostavlja nadležnom tijelu za poslove financija, nadležnim inspekcijama, Hrvatskoj obrtničkoj komori, nadležnom Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje te Državnom zavodu za statistiku².

1 Zakon o obrtu (Nar. nov., br. 143/13 – 41/20 - ispravak)

2 čl. 18. Zakona o obrtu

**ističemo...**

Napominjemo da obrt prestaje po sili zakona ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od 30 dana nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta (čl. 47. st. 1. toč. 6. Zakona o obrtu).

Za vrijeme privremene obustave obavljanja obrta **ne smije se obavljati obrtničku djelatnost.**

Pri obustavi obavljanja obrtničke djelatnosti do mjesec dana (bez obzira o kojem se razlogu radi, npr. kraće bolovanje, godišnji odmor i sl.), obrtnik također treba pismeno izvijestiti mjesno nadležni ured državne uprave.

2. Obveze obrtnika u razdoblju privremene obustave

Obrtniku – poreznom obvezniku u razdoblju privremene obustave obavljanja djelatnosti često se javljaju, između ostalih, i sljedeća pitanja:

- treba li u Knjizi primitaka i izdataka (Obrazac KPI) evidentirati naplaćene primitke i izdatke koji se odnose na razdoblje poslovanja obrta prije privremene obustave, a naplaćeni su odnosno plaćeni u razdoblju privremene obustave?
- priznaju li se (u poreznom smislu) svi izdaci nastali u razdoblju privremene obustave obavljanja obrta?
- mora li se u razdoblju privremene obustave plaćati PDV, predujam poreza na dohodak, doprinosi i drugo?
- može li se u vrijeme privremene obustave obrta nabavljati dugotrajna imovina, repromaterijal i sl.?

U nastavku pojašnjavam ove dvojbe.

2.1. Evidentiranje primitaka i izdataka

Kada se radi o privremenoj obustavi obavljanja obrtničke djelatnosti, obrtnik je obavezan nadležnoj ispostavi Porezne uprave podnijeti **Obrazac RPO** na kojem se evidentira i privremeni prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti.

*Zakon o porezu na dohodak*³ i *Pravilnik o porezu na dohodak*⁴, posebno ne određuju status privremene obustave obrtničke djelatnosti kao niti način evidentiranja primitaka i izdataka u poslovnim knjigama obrtnika.

Dohodak od obavljanja obrtničke djelatnosti je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju (čl. 30. st. 1. Zakona).

Dohodak se utvrđuje za kalendarsku godinu temeljem porezne prijave na Obrascu DOH.

Obrtnici su dužni dohodak utvrđivati na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija (čl. 34. st. 1. Zakona). Osnovno načelo utvrđivanja poslovnih primitaka i poslovnih izdataka je načelo blagajne.

Između primitaka i izdataka mora postojati međuzavisnost, što znači da se učinjeni izdaci trebaju odnositi na povećanje (ostvarivanje) tekućih ili budućih primitaka (čl. 35. st. 2. *Pravilnika*).

U razdoblju privremene obustave obrtničke djelatnosti **ne smije se obavljati registrirana niti bilo kakva druga djelatnost**, što znači da se u ovom razdoblju ne bi smjeli dogoditi, a niti evidentirati, poslovnih događaja vezani za djelatnost obrta.

Međutim, određeni poslovni događaji vezani za poslovanje obrta mogli su nastati u vrijeme redovnog poslovanja, a naplata i plaćanje u razdoblju privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti.

Sukladno naprijed navedenim načelima vezanim za evidentiranje poslovnih primitaka i izdataka, u Obrascu KPI u razdoblju privremene obustave obrtničke djelatnosti razlikujemo sljedeće poslovne događaje:

- **poslovni događaji koji su se dogodili u razdoblju obavljanja obrtničke djelatnosti**, a kao primici ili izdaci naplaćeni su, odnosno plaćeni u razdoblju privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti, kao npr.:
 - plaćeni izdaci za nabavljene zalihe, sitni inventar i sl.,
 - plaćeni izdaci za obavljene usluge,
 - plaćene kamate bankama ili dobavljačima,
 - isplaćene plaće radnicima,
 - doprinosi za zdravstveno i mirovinsko osiguranje vlasnika obrta i dr.
- **poslovni događaji koji nastaju u razdoblju privremene obustave obrtničke djelatnosti**, a isti imaju obilježja stalnosti i nastaju neovisno što se obrtnička djelatnost privremeno obustavlja, a proizlaze iz ugovora ili pojedinih propisa, kao npr. sljedeći primici ili izdaci:
 - primici ili izdaci od najamnine prostora, ako je poslovni prostor unaprijed unajmljen ili iznajmljen na duže razdoblje,
 - izdaci za vodu, struju, grijanje, telefon (režijski ili paušalni troškovi), koji se ne mogu odjaviti jer su sastavni dio prostora ili objekta,
 - porez na reklamu,
 - doprinos za zdravstveno i mirovinsko osiguranje vlasnika obrta i sl.

Dakle, naplaćeni primici odnosno plaćeni izdaci u razdoblju privremene obustave obrtničke djelatnosti, a koji su kao primici i izdaci nastali u razdoblju redovnog poslovanja i odnose se na obrtničku djelatnost, **evidentiraju se u Obrascu KPI** trenutkom **plaćanja** odnosno isplate.

Drugi navedeni primici i izdaci ne ukazuju nam na obavljanje djelatnosti u razdoblju obustave, već su rezultat obveza koje proizlaze iz ranije zaključenih ugovora, a i svakodnevnice jer ti navedeni izdaci stvarno i nastaju bez obzira što je privremeno djelatnost obrta obustavljena.

Mišljenja smo da i ove primitke i izdatke (najamnina, režijski troškovi, doprinose i dr.) **treba** evidentirati u Obrascu KPI uz uvjet da su naplaćeni ili plaćeni.

Za pretpostaviti je da će vrijednost pojedinih izdataka (npr. režijski troškovi) biti manja nego u razdoblju redovnog poslovanja obrta.

Napominjemo da se u razdoblju privremene obustave obrtničke djelatnosti ne bi smjeli dogoditi, a niti evidentirati, poslovni događaji vezani za nabavu ili prodaju sirovina, materijala, sitnog inventara, drugih dobara, usluga i dr., odnosno svi primici i izdaci koji se inače javljaju u vrijeme redovnog obavljanja djelatnosti, iz razloga što je obrt u stanju mirovanja.

2.2. Predujam poreza na dohodak

Kod dohotka od samostalne djelatnosti iz čl. 29. Zakona i dohotka koji se oporezuje na način propisan za samostalne djelatnosti prema čl. 30. – 35. Zakona, mjesečni predujam se utvrđuje i plaća na temelju podataka u podnesenoj godišnjoj prijavi poreza na dohodak (Obrazac DOH).

Mjesečni predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti porezni obveznici plaćaju za mjesece koji slijede iza mjeseca u koje-

³ Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16 – 138/20; u nastavku Zakon)

⁴ Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17 – 1/21; u nastavku Pravilnik)

mu je istekao rok za podnošenje godišnje porezne prijave do isteka roka za podnošenje sljedeće godišnje porezne prijave (čl. 37. st. 1. i 2. Zakona).

Predujmovi poreza na dohodak plaćaju se mjesečno do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec, i to na osnovi podataka iskazanih u godišnjoj poreznoj prijavi za prethodno porezno razdoblje tako da se porezna obveza za koju se utvrđuje predujam dijeli s brojem mjeseci istog razdoblja u kojem se samostalna djelatnost obavljala. Ako porezni obveznik u godišnjoj poreznoj prijavi uz dohodak od samostalne djelatnosti iskaže i dohodak iz ostalih izvora, predujam poreza za iduće razdoblje utvrđuje se samo od porezne obveze proizašle od obavljanja samostalne djelatnosti.



ističemo...

Za vrijeme privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti obrtnik ima **obvezu plaćati mjesečne predujmove poreza na dohodak**.

Rješenje o predujmu poreza na dohodak vrijedi do izmjene, odnosno do utvrđivanja novog predujma. Međutim, Porezna uprava može na zahtjev obrtnika - poreznog obveznika izmijeniti visinu predujma poreza na dohodak⁵.

Obrtnik može za razdoblje privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti podnijeti **zahtjev** nadležnoj ispostavi Porezne uprave za izmjenu visine predujma poreza na dohodak. Zahtjev mora sadržavati sve bitne sastojke iz porezne prijave za prethodnu godinu kao i razloge zbog kojih se traži izmjena visine utvrđenog predujma poreza na dohodak.

Porezna uprava može na temelju obavljenog nadzora, iz osnovnih podataka iz obrađenih godišnjih poreznih prijava ili drugih podataka o poslovanju obrtnika s kojima raspolaže, izmijeniti "staro" rješenje i utvrditi nove iznose mjesečnog predujma poreza na dohodak.

Zahtjev kojim obrtnik može tražiti izmjenu visine utvrđenog predujma poreza na dohodak nije propisani obrazac te isti može imati sljedeći sadržaj:

Primjer - Zahtjev za izmjenu predujma poreza na dohodak

Petar Kožar
Obrt za proizvodnju predmeta od kože "Koža"
Zagreb, Kožarska 15
OIB: 15069503341

Porezna uprava
Područni ured Zagreb
Ispostava porezne uprave
Zagreb – Trešnjevka

Predmet: Zahtjev za smanjenje predujma poreza na dohodak

Sukladno odredbi čl. 37. st. 3. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16 – 138/20), podnosim zahtjev za smanjenje predujma poreza na dohodak od obrta. Za samostalnu obrtničku djelatnost koju obavljam u vlastitom prostoru, rješenjem mi je utvrđena obveza plaćanja predujma u iznosu od 1.600,00 kn.

Zbog bolesti morao sam privremeno obustaviti svoju obrtničku djelatnost u razdoblju od 1.9.2021. do 31.1.2022. Zbog navedenog razloga, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. ostvaren je doho-

dak u iznosu od 100.000,00 kn, što je u odnosu na isto razdoblje 2020. za 5 puta manje, tj. u 2020. ostvareni dohodak iznosio je 500.000,00 kn. Kako će i ostvareni dohodak na godišnjoj razini biti mnogo manji, molim da mi se predujam poreza na dohodak sa dosadašnje obveze utvrđene rješenjem u iznosu od 1.600,00 kn smanji na 1.000,00 kn mjesečno.

U prilogu zahtjeva prilažem izvadak iz Knjige primitaka i izdataka za razdoblje od 1.1. do 31.12.2021. i Obrazac DOH za 2021. godine.

U Zagrebu, 31.3.2022.

Obrt za proizvodnju predmeta od kože "Koža"
Vlasnik: Petar Kožar
Zagreb, Kožarska 15

Podnošenje zahtjeva nadležnoj ispostavi Porezne uprave, iako je obrtnik prijavio nadležnom uredu privremenu obustavu obavljanja obrtničke djelatnosti, ne znači da obrtnik više ne mora plaćati predujmove poreza na dohodak.

Obrtnik koji **ne dobije rješenje** Porezne uprave o smanjenju predujma poreza na dohodak, ili

ga i ne zatraži, **obavezan je plaćati** predujmove poreza na dohodak po zadnjem rješenju bez obzira što je privremeno obustavio obavljanje obrtničke djelatnosti.

Zbog privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti, kada se i dalje moraju plaćati predujmovi poreza na dohodak, u kalendar-skoj godini može se javiti i preplata poreza na dohodak.

Eventualnu preplatu poreza na dohodak obrtnik će iskazati u godišnjoj poreznoj prijavi u Obrascu DOH. Pretplaćeni porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi obrtnik može koristiti za izmirenje poreznih obveza tekućeg razdoblja ili pisanim putem zatražiti od Porezne uprave povrat pretplaćenog poreza na dohodak, ako porezni obveznik nema istodobno dospjele, a neplaćene druge poreze ili druga javna davanja.

2.3. Obveze u svezi PDV-a

Razdoblje privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti sa stajališta propisa o PDV-u ne razlikuje se od razdoblja redovnog obavljanja registrirane obrtničke djelatnosti. To znači da i u razdoblju mirovanja obrta postoji **obveza utvrđivanja PDV-a**, uz poštivanje temeljnog načela naplaćenih i plaćenih računa.

Vrijeme obustave ili privremene odjave djelatnosti nije bitno za svojstvo poduzetnika te se ne smatra obustavom djelatnosti ako se razabire da poduzetnik ima namjeru nastaviti djelatnost ili je u dogledno vrijeme ponovno pokrenuti (čl. 7. st. 5. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost⁶).

Dakle, obrtnik obveznik PDV-a i u vrijeme privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti i dalje ostaje obveznik PDV-a, tj. u mirovanju obrta ne mijenja se status obrtnika obveznika PDV-a.

Obrtnik obveznik plaćanja poreza na dohodak obvezu plaćanja PDV-a može i dalje utvrđivati **temeljem naplaćenih računa**.

6 Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13 - 73/21; u nastavku: Pravilnik o PDV-u)

**ističemo...**

Naime, ako vrijednost isporuka dobara i usluga u prethodnoj kalendarskoj godini (2021.) nije bila veća od 15.000.000,00 kn bez PDV-a, obrtnik i dalje može obračunavati i plaćati PDV na temelju naplaćenih naknada za obavljene isporuke (čl. 125.i st. 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost).

Ističemo, porezni obveznik koji primjenjuje postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama u računu **mora** navesti „**Obračun prema naplaćenim naknadama**“ (čl. 125.i st. 5. Zakona o PDV-u).

Obračun PDV-a prema postupku oporezivanja prema naplaćenim naknadama **ne primjenjuje se na:**

- isporuke dobara unutar Europske unije,
- stjecanje dobara unutar Europske unije,
- isporuke ili premještanje dobara iz **čl. 30. st. 8. i 9. Zakona o PDV-u**,
- usluge iz **čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u**,
- isporuke za koje je primatelj obvezan platiti PDV prema **čl. 75. st. 1. toč. 7. i čl. 75. st. 2. i 3. Zakona o PDV-u** te u slučaju iz **čl. 7. st. 9. Zakona o PDV-u**,
- isporuke u okviru posebnog postupka oporezivanja za telekomunikacijske usluge, usluge radijskog i televizijskog emitiranja i elektronički obavljene usluge osobama koje nisu porezni obveznici
- uvoz dobara,
- izvoz dobara (**čl. 125.j Zakona o PDV-u**).

Dakle, u prethodno navedenim situacijama porezna obveza nastaje **neovisno o trenutku naplate računa**, ali ostvaruje i pravo na pretporez **neovisno o trenutku plaćanja** računa dobavljača.

Račune za nabavljena dobra ili obavljene usluge primljene u vrijeme redovnog poslovanja obrtnik može platiti i u razdoblju mirovanja obrta, te trenutkom plaćanja ima pravo PDV sadržan u računima koristiti kao pretporez u razdoblju kada je platio ulazne račune.

Obvezu ili preplatu PDV-a treba evidentirati na Obrascu PDV u razdoblju oporezivanja, poštujući temeljno načelo naplaćenih i plaćenih računa, koje može biti mjesečno ili tromjesečno.

Obveza PDV-a se uplaćuje u korist propisanog računa, a ako je utvrđena preplata PDV-a, ista se može koristiti za podmirenje obveza budućeg razdoblja ili se može zatražiti povrat.

Obrtnik je i u razdoblju privremene obustave obrtničke djelatnosti obvezan predati nadležnoj ispostavi Poreznoj upravi Obrazac PDV, a u slučaju ako u razdoblju mirovanja nije bilo utvrđene obveze ili pretporeza, tada predaje prazan Obrazac PDV.

U slučaju privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti često se postavlja pitanje: **Može li obrtnik izaći iz sustava PDV-a za vrijeme mirovanja obrta?**

Odgovor nalazimo u određenju čl. 90. Zakona o PDV-u i čl. 186. st. 4. Pravilnika o PDV-u, gdje je propisano da poduzetnik koji je po sili zakona postao porezni obveznik, ako je u prethodnoj godini ostvario promet **manji od 300.000,00 kn** i ne želi dalje biti porezni obveznik, podnosi Poreznoj upravi pisani zahtjev najkasnije do 15. siječnja tekuće godine za izlazak iz sustava PDV-a. Na temelju podnesenog zahtjeva Porezna uprava donosi rješenje o izlasku poduzetnika iz sustava PDV-a.

Porezni obveznik koji je dobrovoljno ušao u sustav PDV-a, bez obzira na vrijednost svojih isporuka u kalendarskoj godini u kojoj je privremena obustava obavljanja obrtničke djelatnosti, ne može izaći iz sustava PDV-a prije isteka razdoblja od 3 godina kojim ga je Porezna uprava po rješenju obvezala na ostanak u sustavu PDV-a, izuzev

ako u tom razdoblju dođe do trajnog prestanka obavljanja djelatnosti poreznog obveznika.

Nakon što isteknu 3 godine od dobrovoljnog ulaska u sustav PDV-a i ako u trećoj godini nije ostvarena vrijednost isporuka u iznosu većem od 300.000,00 kn, porezni obveznik može izaći iz sustava PDV-a podnošenjem Poreznoj upravi pisanog zahtjeva najkasnije do 15. siječnja tekuće godine.

**ističemo...**

Dakle, u vrijeme mirovanja obrta obrtnik obveznik PDV-a **ne može izaći iz sustava PDV-a**, pa čak i u slučaju ako nije imao nikakve utvrđene obveze PDV-a ili prava na pretporez.

Međutim, ako u vrijeme privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti dođe do trajne odjave djelatnosti iz Obrtnog registra kod nadležnog ureda državne uprave, obrtnik izlazi iz sustava PDV-a.

U ovom slučaju obrtnik mora voditi računa o odredbama čl. 7. st. 8. i čl. 8. st. 3. Zakona o PDV-u i čl. 7. st. 6. i čl. 173. st. 7. Pravilnika o PDV-u te:

- obračunati PDV na sve isporuke do dana odjave, uključujući i sva dobra koja mu preostanu i koja se smatraju izuzimanjem za vlastite – neposlovne svrhe, a za koje je mogao koristiti odbitak pretporeza,
- ostvariti pravo na odbitak pretporeza za sva primljena dobra i usluge u poduzetničke svrhe, za koje su primljeni računi a nisu plaćeni,
- porezni obveznik koji prestaje s poslovanjem obvezan je u Obrascu PDV koji podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao napraviti sva usklađenja i ispravke do dana prestanka poslovanja (**čl. 173. st. 7. Pravilnika o PDV-u**),
- Obrazac PDV predaje se elektroničkim putem do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku razdoblja oporezivanja (mjeseca ili tromjesečja) nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema sjedištu odnosno prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika. Porezni obveznik – obrtnik, koji izlazi iz sustava PDV-a trajnim prestankom obavljanja gospodarske djelatnosti, nema obvezu obavljati ispravak pretporeza već obračunava PDV na svu kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu koja mu preostane.

Obrtnici koji nisu obveznici PDV-a nemaju pravo zaračunati PDV u izdanim računima, a niti koristiti pretporez iz računa dobavljača.

2.4. Doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje vlasnika obrta

Prema odredbama *Zakona o mirovinskom osiguranju*⁷ obrtnik stječe status osiguranika danom upisa u obrtni registar, a po odredbama *Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju*⁸ status osiguranika stječu osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit.

Za vrijeme privremene obustave obrta, obrtnik ostaje i dalje **upisan u obrtni registar**. Obrtnik i za vrijeme privremene obustave obrtničke djelatnosti ima status **osiguranika** te je obvezan plaćati za sebe doprinos za mirovinsko osiguranje i doprinos za zdravstveno osiguranje.

7 Zakon o mirovinskom osiguranju (Nar. nov., br. 157/13 – 102/19)

8 Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Nar. nov., br. 80/13 - 98/19)

Sukladno odredbama *Zakona o doprinosima*⁹ za 2022. godinu objavljena je *Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu*¹⁰.

Iznosi osnovica za obračun doprinosa propisani su kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta. Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom za razdoblje siječanj – kolovoz 2021. iznosila je 9.537,00 kn¹¹.



ističemo...

Za obrtnika, iznos mjesečne osnovice za obračun doprinosa za 2022. iznosi 6.199,05 kn (9.537,00 kn x 0,65).

Rok plaćanja navedenih obveznih doprinosa je do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.

Obrtnik **nema obvezu plaćanja doprinosa** za obvezna osiguranja u vrijeme obustave obavljanja obrtničke djelatnosti samo u sljedećim slučajevima:

- za bolovanje od 43-eg dana nadalje,
- za vrijeme rodiljnog dopusta.

2.5 Obveze prema Hrvatskoj obrtničkoj komori

Obrtnici postaju obveznici plaćanja obveznog komorskog doprinosa sukladno odredbi *Odluke o obveznom komorskom doprinosu za jedinstveni sustav organiziranosti obrta*¹² danom upisa u Obrtni registar, a obveza plaćanja doprinosa prestaje danom brisanja iz Obrtnog registra.

Komorski doprinos za jedinstveni sustav organiziranosti obrta mjesečno iznosi 1,9% osnovnog osobnog odbitka iz dohotka, sukladno *Zakonu o porezu na dohodak*. Obvezni komorski doprinos obrtnici uplaćuju tromjesečno u rokovima dospijeca prema sljedećem rasporedu:

Tromjesečje	Nadnevak u tekućoj godini		Zaduženje za razdoblje
	Zaduženja	Dospijeca	
I	15. veljače	28. veljače	siječanj – ožujak
II	15. svibnja	31. svibnja	travanj – lipanj
III	15. kolovoza	31. kolovoza	srpanj – rujanj
IV	15. studenoga	30. studenoga	listopad – prosinac

Zaduženje za dio tromjesečja, zbog upisa datuma početka obavljanja obrta ili prestanka u Obrtnom registru tijekom mjeseca, obračunava se razmjerno broju dana obavljanja obrta u tromjesečju. Iznos komorskog doprinosa po danu računa se polazeći od godišnjeg iznosa komorskog doprinosa podijeljenog s 365 dana u godini.



ističemo...

Za 2022. godinu obvezni komorski doprinos za jedinstveni sustav organiziranosti obrta **mjesečno** iznosi 76,00 kn (čl. 14. st. 2. *Zakona*, 4.000,00 kn x 1,9%), a uplaćuje se u tromjesečnom iznosu od 228,00 kn.

Komorski doprinos uplaćuje se prema sjedištu obveznika na račune propisane *Naputkom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba*¹³. Za komorski doprinos neuplaćen u roku dospelosti zaračunavaju se zatezne kamate sukladno važećim propisi.



ističemo...

Za vrijeme privremene obustave obavljanja obrtničke djelatnosti obrtnik ima i dalje obvezu plaćanja obveznog komorskog doprinosa.

Međutim, iznimno **područna obrtnička komora** može osloboditi, odnosno otpisati potraživanja s osnova doprinosa obvezniku koji je u nemogućnosti izvršiti svoju obvezu zbog privremenog zatvaranja obrta radi bolesti, nastupa više sile ili slično.

Uz pisani zahtjev područnoj obrtničkoj komori obveznik je dužan dostaviti i vjerodostojne isprave iz kojih je vidljiv nastup razloga nemogućnosti izvršenja obveze (čl. 14. *Odluke o obveznom komorskom doprinosu za jedinstveni sustav organiziranosti obrta*).

Oslobađaju se plaćanja komorskog doprinosa obrtnici novootvorenih obrta za prve dvije godine obavljanja obrta. Novootvorenim obrtom smatra se samo prvi upis obrtnika u Obrtni registar.

3. Primjer evidentiranja poslovnih događaja

Obrtnik V.K. iz Zagreba, Kožarska 15, vlasnik obrta za proizvodnju predmeta od kože „Koža“, prijavio je privremenu obustavu obavljanja obrtničke djelatnosti za razdoblje od 1.3. do 30.9.2022. zbog bolesti.

Obrtnik V.K. obveznik je PDV-a, a u Obrascu KPI u mjesecu travnju 2022. evidentirani su sljedeći poslovni događaji:

- 1) Za prodane proizvode od kože po računu od 26.3. od kupca „K“ d.o.o., primljena je doznaka na žiro račun dana 2.4. u iznosu od kn 12.500,00 (10.000,00 kn + 25% PDV-a 2.500,00 kn).
- 2) Plaćen je račun dobavljača „T“ d.o.o. od 15.3. u iznosu od 10.000,00 kn (8.000,00 kn + 25% PDV-a 2.000,00 kn), račun je plaćen 7.4.
- 3) Naplaćen je dana 7.4. u gotovini od građanina račun od 10.3. u iznosu od 8.750,00 kn (7.000,00 kn + 25% PDV-a 1.750,00 kn), za prodani kožni kaput.
- 4) Dana 10.4. sa žiro računa plaćeni su doprinos za mirovinsko osiguranje obrtnika u iznosu od 1.239,81 kn (6.199,05 kn x 20%) i doprinos za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1.022,84 kn (6.199,05 kn x 16,5%), a obveza se odnosi na mjesec ožujak 2022.
- 5) Dana 15.4. plaćeno je 250,00 kn (200,00 kn + 25% PDV-a 50,00 kn) po računu dobavljača za potrošenu struju za ožujak i 125,00 kn (100,00 kn + 25% PDV-a 25,00 kn) po računu dobavljača za grijanje radijone.
- 6) Dana 16.4. plaćeno je 500,00 kn kamate za mjesec ožujak po obračunu kamata primljenog od Banke d.d. i ugovora o kratkoročnom kreditu broj 620 od 16.12.2021. Kamata je plaćena gotovinom.
- 7) Dana 19.4. plaćen je račun od 10.3. primljen od obrta „VK“ za pruženu ugostiteljsku uslugu u iznosu od 1.000,00 kn (800,00

9 Zakon o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08 - 106/18)

10 Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (Nar. nov., br. 127/21)

11 Nar. nov., br. 118/21

12 Odluka o obveznom komorskom doprinosu za jedinstveni sustav organiziranosti obrta (Nar. nov., br. 146/20 i 21/21)

13 Naputak o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2021. godini (Nar. nov., br. 11/21, 49/21, 73/21)



kn + 25% PDV-a 200,00 kn). Kako se radi o usluzi reprezentacije, u porezno priznate izdatke priznaje se 50% računa, (vidjeti u tablici u nastavku).

8) Dana 30.4. obrtnik je platio kn 1.600,00 na ime predujma poreza na dohodak za mjesec ožujak 2022.

9) Dana 30.5. plaćena je obveza PDV-a za mjesec travanj 2022. u iznosu 2.175,00 kn (4.250,00 kn – 2.075,00 kn pretporez).

Obveza je utvrđena na temelju naplaćenih odnosno plaćenih računa u mjesecu travnju iz Knjiga I-RA i U-RA i Obrasca KPI.

Za obrtnika V.K. poslovni događaji evidentirani su u Obrascu KPI, primjenjujući načelo blagajne.

Neke napomene:

Obrtnik V.K. obveznik je PDV-a. Svoje izlazne račune evidentira u trenutku izdavanja u Knjizi I-RA, a ulazne račune dobavljača po primitku u Knjizi U-RA.

Obrtnik vodi Knjigu I-RA i Knjigu U-RA tako da upisuje podatke o izdanim i primljenim računima kronološkim redoslijedom i posebno osigurava podatke o naplaćenim odnosno plaćenim računima. U ovom slučaju nije obavezan osigurati podatke o tražbinama i obvezama u Obrascu TO (Evidencija o tražbinama i obvezama).

Obvezu PDV-a utvrđuje na temelju naplaćenih i plaćenih računa te popunjava mjesečni obrazac PDV.

Plaćeni PDV ili vraćeni pretporez na temelju Obrasca PDV **ne evidentira** se u Obrascu KPI jer se ne radi o poslovnom izdatku ili poslovnom primitku. Također, u Obrascu KPI se **ne evidentira** kao izdatak ni **plaćeni predujam** poreza na dohodak.

Kamatu koju je obračunala banka temeljem zaključenog ugovora o kratkoročnom kreditu, a obrtnik je platio, evidentira se u Obrascu KPI kao poslovni izdatak (čl. 32. st. 5. Zakona).

OBRAZAC KPI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU			
1. Naziv djelatnosti:	"Koža"" obrt za proizvodnju predmeta od kože		Šifra djelatnosti: 19200
2. Ime i prezime poduzetnika/nositelja zajedničke djelatnosti:	V.K.		
3. Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta:	Zagreb, Kožarska 15		
4. OIB poduzetnika/nositelja zajedničke djelatnosti:	15069503341		

II. PODACI O PRIMICIMA I IZDACIMA														
R. br.	Nadnevak primitka/izdatka	Broj temeljnice	Opis isprava	Primici			PDV u primicima	Ukupni primici <small>9 (5+6+7-8)</small>	Izdaci			PDV u izdacima	Izdaci iz čl. 33. st. 1. t.1. i 5.	Ukupno dopušteni izdaci <small>15 (10+11+12-13-14)</small>
				U gotovini	Na žiro-račun	U naravi			U gotovini	Putež žiro-računa	U naravi			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
37.	2.4.	37	Izvadak žiro računa 2.4.	-	12.500,00	-	2.500,00	10.000,00	-	-	-	-	-	-
38.	7.4.	38	Izvadak žiro računa 7.4.	-	-	-	-	-	-	10.000,00	-	2.000,00	-	8.000,00
39.	7.4.	39	Račun broj 16 od 10.3.	8.750,00	-	-	1.750,00	7.000,00	-	-	-	-	-	-
40.	10.4.	40	Izvadak žiro računa 10.4.	-	-	-	-	-	-	1.193,53	-	-	-	1.193,53
41.	10.4.	40	Izvadak žiro računa 10.4.	-	-	-	-	-	-	984,66	-	-	-	984,66
42.	15.4.	41	Izvadak žiro računa 15.4.	-	-	-	-	-	-	375,00	-	75,00	-	300,00
43.	16.4.	42	Nalog za uplatu 16.4.	-	-	-	-	-	500,00	-	-	-	-	500,00
44.	19.4.	43	Izvadak žiro računa 19.4.	-	-	-	-	-	-	1.000,00	-	-	500,00	500,00

Ističemo da je o ponovnom početku obavljanja obrta obrtnik dužan pisano izvijestiti nadležni županijski ured, odnosno ured Grada Zagreba najkasnije u roku od 7 dana nakon isteka vremena privremene obustave obavljanja obrta.

Bilješke
